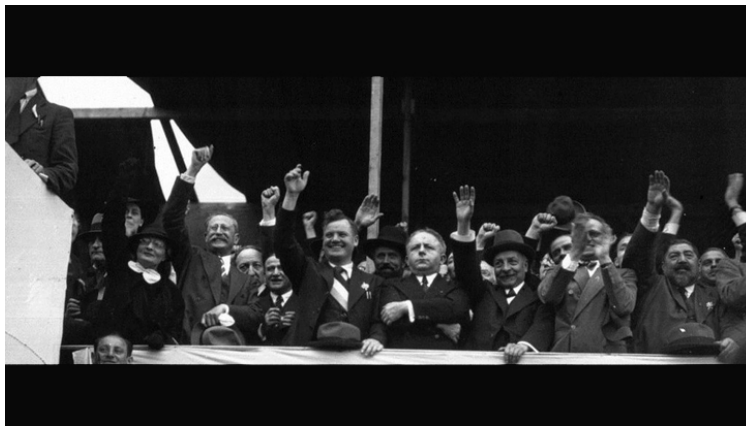

Divulga UAB

Revista de difusió de la recerca de la
Universitat Autònoma de Barcelona

14/10/2025

Projecte TRANSFRONT: Les reaccions al feixisme a Espanya (1934-1939) amb una mirada de fons al món actual

Un equip de recerca liderat pel Departament d'Història Moderna i Contemporània de la UAB duu a terme el projecte TRANSFRONT, per analitzar la resposta comunista i la posterior reacció contrarrevolucionària a l'ascens del feixisme a Europa durant els anys trenta del segle passat. Ho fa a través del cas d'Espanya i aplicant les perspectives transnacional i de gènere. Comprendre i aprendre del passat pot ajudar a afrontar l'auge actual de l'extrema dreta.

L'ascens del feixisme a l'Europa dels anys vint i trenta del segle passat va transformar el funcionament i la realitat del continent europeu i, també, del conjunt del Planeta. Pràcticament un segle després, i no necessàriament en forma explícita de feixisme, però sí d'extrema dreta, la dinàmica viscuda en el segle passat comença a presentar cada vegada més punts de contacte amb aquelles dècades. Analitzar el motius i les lògiques amb les quals els ciutadans europeus del segle passat van reaccionar davant aquesta nova realitat, esdevé un interessant, i necessari, bagatge per afrontar l'actual ascens de l'extrema dreta a nivell mundial.

El projecte TRANSFRONT ho porta a terme a través de l'estudi del cas espanyol entre 1934-1939, en la mesura que va ser un dels escenaris mundials principals d'aquesta dinàmica. I ho fa a través de la tàctica frontpopulista que va desenvolupar la Internacional Comunista, l'organisme internacionalista que agrupava els partits comunistes identificats amb el comunisme soviètic. Aquesta anàlisi es fa, a més, des d'una perspectiva transnacional, és a dir, quines reaccions va generar aquesta tàctica frontpopulista per a l'Espanya de 1934-1939 en el propi escenari espanyol, però també com aquesta Espanya va cridar l'atenció francesa, italiana, alemanya, britànica i estatunidenca.

El projecte dona veu no només a aquells partidaris de l'esmentada estratègia, els comunistes, sinó també a aquells que hi van col·laborar amb afinitat ideològica i conceptual, els socialistes. Però també, i així es poden afrontar les dues cares de la mateixa moneda, aquells que s'hi van oposar, tant contrarevolucionaris com explícitament feixistes. La perspectiva de gènere també és contemplada en aquest projecte, ja que afronta quin va ser el grau de la mobilització política de la dona espanyola comunista i socialista envers el feixisme, així com els punts de contacte, però també diferències, que van generar entre les dones comunistes i socialistes a l'hora d'afrontar l'antifeixisme.

En definitiva, TRANSFRONT reconstrueix com els comunistes i socialistes espanyols, però també els francesos, italians, britànics i estatunidencs, es van interessar i implicar pels esdeveniments espanyols de 1934-1939. Però, també, com aquesta mobilització antifeixista va ser combatuda des de les files del partit nazi i l'Estat nacionalsocialista alemany, i també des del seu homònim italià, així com des de nombrosos cercles d'intel·lectuals contrarevolucionaris francesos, estatunidencs i, també, espanyols.

Josep Puigsech Farràs

Departament d'Història Moderna i Contemporània
Universitat Autònoma de Barcelona
Josep.Puigsech@uab.cat

Referències

PID2023-153103NB-I00. **La estrategia frentepopulista en perspectiva transnacional: comunistas y contrarrevolucionarios ante el Frente Popular en España, 1934-1939**, finançat pel Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, en el marc dels «Proyectos de Generación de Conocimiento».

Membres de l'equip d'investigació: Josep Puigsech Farràs (Investigador Principal), Francisco José Morente Valero, Jordi Pomés Vives, Fernando Hernández Sánchez (Universidad Complutense de Madrid), Andreu Espasa De la Fuente, Joan Pubill Brugués.

Membres de l'equip de treball: Gabriel Rabelo de Oliveira, Aida Granell Ruiz, David Jorge Penado (El Colegio de México).

[View low-bandwidth version](#)